

Затверджено
рішенням Ради директорів Асоціації
"ДжіЕс1 Україна" від 07.02.2007 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про штрихове кодування товарів та участь
у всесвітній системі GS1 в Україні

Київ – 2007

1. Загальні положення

1.1 Терміни, що вживаються в Положенні про штрихове кодування товарів та участь у всесвітній системі GS1 в Україні (далі – Положення), мають таке значення:

Асоціація Товарної Нумерації України “ДжіЕс1 Україна” (далі – Асоціація) – неурядова некомерційна неприбуткова самоврядна національна організація відкритого типу, що є членом міжнародної асоціації GS1 та обліковується в реєстрі останньої під назвою «GS1 Ukraine».

Міжнародна асоціація GS1 – міжнародна неприбуткова асоціація, членами якої є національні або багатонаціональні неурядові неприбуткові організації, що має на меті створення всесвітньої багатогалузевої системи ідентифікації і розповсюдження інформації щодо товарів і послуг, яка базується на міжнародно визнаних стандартах, створених на основі ділових інтересів. Організація заснована у 1977 році як Європейська асоціація товарної нумерації (European Article Numbering - EAN), назву EAN International організація мала до травня 2004 року.

Суб’єкт господарювання – фізична чи юридична особа або відокремлений підрозділ юридичної особи, що є учасником господарських відносин і здійснює господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов’язків), має відокремлене майно і несе відповідальність за своїми зобов’язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством.

Всесвітня система GS1 (далі – Система GS1) – всесвітня міжгалузева система стандартів, правил, методик ідентифікації та автоматичного кодування і зчитування даних та передачі інформації.

Ідентифікаційний номер GS1 (далі - Номер GS1) – унікальний цифровий або абетково-цифровий номер визначеної структури, сформований у відповідності до рекомендацій Системи GS1 та державних стандартів України, з метою забезпечення однозначної ідентифікації об’єкта обліку, зокрема суб’єкта господарювання чи товарної позиції.

Штриховий код GS1 – штриховий код, сформований у відповідності до стандартів Системи GS1 та державних стандартів України, в якому, зокрема, кодується Номер GS1.

Об’єкт ідентифікації – продукція, послуга тощо, що підлягає розпізнаванню технічними засобами і має необхідні для цього атрибути.

Товар – продукт праці, що виробляється суб’єктами господарювання не для власного використання (споживання), а для продажу споживачам – безпосередньо чи через інших суб’єктів господарювання.

Товарна позиція – будь-який вид виробу чи послуги, щодо якого(-ї) є потреба одержати певні наперед означені відомості та який(-а) може бути оцінений(-а), замовлений(-а) чи внесений(-а) до рахунку-фактури в будь-якому пункті ланцюжка постачання.

Товарна одиниця – кожний окремий примірник товарної позиції, на який наносять штрихкодову позначку.

Префікс GS1 підприємства – складається з префікса національної організації, що є членом міжнародної асоціації GS1, присвоєного GS1 національній організації, і номера суб’єкта господарювання, присвоєного цією національною організацією.

Глобальний номер розташування – ідентифікаційний номер GS1, що дає змогу унікальної і однозначної ідентифікації суб’єктів господарювання та їхніх фізичних об’єктів чи функціональних підрозділів.

Ідентифікаційний номер GS1 обмеженої циркуляції – ідентифікаційний номер GS1, який присвоюють товарній позиції відповідно до вимог державних стандартів та специфікацій національної організації GS1 та є унікальним і однозначним у визначеному обмеженому середовищі й призначений для використання тільки в цьому середовищі.

Присвоєння ідентифікаційних номерів в Системі GS1 – присвоєння суб’єктам господарювання, товарним позиціям, об’єктам обліку Номерів GS1.

Член Асоціації – суб'єкт господарювання – юридична особа (підприємство, установа, організація, незалежно від форми власності та підпорядкування, об'єднання, асоціація), що є учасником Асоціації і бере участь в управлінні Асоціацією на підставі її статуту.

Договір про асоційоване членство в Асоціації Товарної Нумерації України «ДжіЕс1 Україна» та участь у всесвітній системі товарної нумерації GS1 (далі – Договір) – угода, що укладається між Асоціацією та суб'єктом господарювання, на підставі якої суб'єкт господарювання набуває статусу асоційованого члена Асоціації та отримує право брати участь в Системі GS1.

Асоційований член Асоціації – суб'єкт господарювання, що є учасником Асоціації та Системи GS1 на підставі укладеного з Асоціацією Договору, і відповідно до статуту Асоціації не бере участі в управлінні Асоціацією.

Участь в Системі GS1 – належне використання членом або асоційованим членом Асоціації сукупності прав та обов'язків учасника Системи GS1 щодо присвоєння, перереєстрації та використання ідентифікаційних номерів Системи GS1.

1.2 Це Положення є нормативним корпоративним документом Асоціації, що визначає основні правила діяльності Асоціації у сфері застосування Системи GS1 в Україні.

1.3. Положення розроблено на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 29.05.1996 р. №574 «Про впровадження штрихового кодування товарів», Положення про штрихове кодування товарів, затвердженого наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 20.08.2002 р. №255 (зі змінами у редакції наказу Міністерства економіки України від 25.10.2007 р. N 355) та інших нормативно-правових актів, перелік яких наведено у Додатку до цього Положення.

1.4. Положення поширюється на членів та асоційованих членів Асоціації в частині врегулювання порядку їх участі в Системі GS1.

2. Участь в Системі GS1

2.1 Суб'єкти господарювання набувають права участі в Системі GS1 на підставі укладеного з Асоціацією Договору за типовою формою, встановленою Асоціацією, та відповідно до цього Положення. Члени Асоціації беруть участь в Системі GS1 на підставі установчого договору про заснування Асоціації, статуту Асоціації, укладеного з Асоціацією Договору за типовою формою, встановленою Асоціацією, та відповідно до цього Положення.

2.2 Суб'єкт господарювання, укладаючи з Асоціацією Договір, набуває статусу асоційованого члена Асоціації (далі – Учасник) з моменту, коли такий Договір набирає чинності. Термін асоційованого членства в Асоціації визначається Договором.

2.3 Член Асоціації бере участь в Системі GS1 і користується тими ж правами, що і Учасник, після подання до Асоціації заповненої реєстраційної картки та за умов своєчасної сплати річного членського внеску.

2.4 У випадку ліквідації, реорганізації Учасника його правонаступник може пройти перереєстрацію членства в Асоціації, уклавши відповідну Додаткову угоду до Договору за формою, встановленою Асоціацією. При цьому до правонаступника переходять права та обов'язки Учасника за Договором. Номери EAN•UCC, надані Учаснику, можуть застосовуватись правонаступником тільки за умови їх обов'язкової перереєстрації на ім'я правонаступника.

2.5 Підставою для припинення Учасником членства в Асоціації є:

- заява Учасника про припинення членства в Асоціації;
- порушення або невиконання Учасником умов Договору;
- ліквідація Учасника.

3. Присвоєння Номерів GS1

3.1 Асоціація присвоює Номери GS1, тип, структура та сфера застосування яких визначені державними стандартами України, загальними специфікаціями GS1 та специфікаціями Асоціації.

3.2 Асоціація присвоює Номери GS1 на підставі поданих Учасником заявок. Право Учасника застосовувати присвоєний згідно його заявки номер GS1 посвідчується відповідним Свідоцтвом, що

видається Асоціацією за встановленою формою.

3.3 Асоціація присвоює Номери GS1 товарним позиціям Учасника лише після присвоєння Учасникові Префіксу GS1 підприємства.

Асоціація присвоює Префікс GS1 підприємства на підставі відомостей, що обґрунтовують довгострокову потребу в номерах GS1, представлених Учасником в реєстраційній картці.

3.4 Учасник не може передавати права на застосування присвоєних номерів GS1 іншому суб'єкту господарювання.

3.5 Присвоєння Учаснику Префікса GS1 підприємства, Глобального номера розташування та Глобальних номерів товарних позицій, ідентифікаційних номерів GS1 обмеженої циркуляції посвідчується окремими свідоцтвами. Такі свідоцтва видаються Асоціацією на ім'я Учасника на підставі Договору.

3.6 Скасування присвоєних Номерів GS1 відбувається:

- на підставі заяви Учасника;
- у разі припинення членства Учасника в Асоціації;
- у разі ліквідації або реорганізації Учасника, коли його правонаступник не звернувся з заявою про перереєстрацію Номерів GS1;
- у разі порушення Учасником вимог відповідних державних стандартів України, загальних специфікацій GS1 та специфікацій Асоціації.

4. Застосування штрихових кодів Системи GS1

4.1 Основними носіями даних, що використовуються в Системі GS1, є штрихові коди. Маркування товарів штриховими кодами GS1 здійснюють суб'єкти господарювання відповідно до вимог чинних державних стандартів, інших нормативно-правових актів України, загальних специфікацій GS1 та Асоціації.

4.2 Застосування штрихових кодів GS1 здійснюється відповідно до вимог державних стандартів, інших нормативно-правових актів України, специфікацій міжнародної асоціації GS1 та Асоціації.

4.3. Обов'язковому маркуванню штриховими кодами GS1 підлягають алкогольні напої та тютюнові вироби, примірники аудіовізуальних творів та фонограм, лікарські засоби та інші товари, маркування яких штриховими кодами передбачено законодавством України.

4.4. Суб'єкти господарювання, що діють у складі міжнародних об'єднань, мають право згідно із документами міжнародної асоціації GS1 при маркуванні своїх товарів штриховими кодами застосовувати ідентифікаційні номери GS1, які їм присвоїли Асоціація, або національні організації GS1 інших країн.

5. Членські внески

5.1 Учасник сплачує Асоціації членські внески, а саме:

- вступний;
- річний (щорічний – фіксованого розміру, та періодичний – при присвоєнні Номеру GS1, перереєстрації членства в Асоціації або Номеру GS1).

5.2 Розміри та порядок сплати членських внесків затверджуються Асоціацією у встановленому порядку та відображаються в Договорі.

5.3 Для суб'єктів малого підприємництва та інших окремих категорій Учасників Асоціація може встановлювати членські внески зменшеного розміру.

5.4 Право сплачувати членські внески зменшеного розміру надається Учасникові у порядку, встановленому Асоціацією, на підставі відповідної Додаткової угоди до Договору.

5.5 Несвоєчасна сплата членських внесків є підставою для припинення дії Договору та, відповідно, позбавлення Учасника статусу асоційованого члена Асоціації у порядку, передбаченому Договором.

6. Контроль за застосуванням Системи GS1 в Україні

6.1 Асоціація надає консультації Учасникам щодо застосування ними Номерів GS1, штрихових кодів та стандартів електронного обміну даними Системи GS1.

6.2 Асоціація здійснює контроль відповідності застосування Номерів GS1, штрихових кодів та стандартів електронного обміну даними Системи GS1 вимогам чинного законодавства України, державних стандартів України, специфікацій міжнародної асоціації GS1 та Асоціації.

6.3 За окремим зверненням Учасника Асоціація безкоштовно проводить верифікацію кожного штрихового коду EAN•UCC з оформленням відповідного протоколу.

6.4 Суб'єкти господарювання не мають права маркувати штриховими кодами GS1 товари, яким не присвоєно Номери GS1 згідно з вимогами відповідних державних стандартів України, специфікацій міжнародної асоціації GS1 та Асоціації.

6.5 У випадках, передбачених законодавством, Асоціація може надавати відповідним державним органам інформацію про виявлені порушення Учасником вимог чинних нормативно-правових актів для застосування до Учасника передбачених законом санкцій.

7. Прикінцеві положення

7.1. Зміни до цього Положення вносяться шляхом затвердження Радою директорів Асоціації відповідних доповнень до Положення чи Положення у новій редакції, зокрема у разі внесення змін до чинного законодавства з питань, що є предметом цього Положення.

7.2. Це Положення набирає чинності з дня його затвердження Рішенням Ради директорів Асоціації.

ПЕРЕЛІК

законодавчих та інших нормативно-правових актів з питань автоматичної ідентифікації і штрихового кодування за стандартами всесвітньої системи GS1

I. Закони та інші нормативно-правові акти з питань впровадження штрихового кодування та електронного обміну інформацією (EDI)

1. Декрет Кабінету Міністрів України від 10.05.1993 р. №46-93 «Про стандартизацію і сертифікацію» (з наступними змінами і доповненнями).
2. Закон України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів" від 19.12.1995 №481/95-ВР.
3. Закон України "Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини" від 23.12.1997 р. №771/97-ВР.
4. Закон України «Про стандартизацію» від 17.05.2001 р. №2408-III.
5. Положення про Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики, затверджене Указом Президента України від 18.03.2003 р. №225/2003 (з наступними змінами і доповненнями).
6. Концепція державних систем стандартизації, метрології та сертифікації, схвалена постановою Кабінету міністрів України від 25.05.1992 р. №269 (з наступними змінами і доповненнями).
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.03.1993 р. №180 "Про організацію виробництва електронних касових апаратів, ваго-касових комплексів, систем і засобів штрихового кодування".
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 04.05.1993 р. №326 "Про Концепцію побудови національної статистики України та Державну програму переходу на міжнародну систему обліку та статистики".
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.06.1994 р. №390 "Про впровадження електронних систем контролю та управління товарним і грошовим обігом".
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.12.94 р. № 821 "Про Асоціацію Товарної Нумерації України "ДжіЕс1 Україна" (із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України №744 від 16 травня 2007 р.).
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 08.06.1995 р. №403 "Про внесення змін і доповнень до Державної програми переходу України на міжнародну систему обліку і статистики".
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.05.1996 р. №574 "Про впровадження штрихового кодування товарів".
13. Правила роздрібної торгівлі, прокату примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 04.11.1997 р. №1209 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.03.2004 р. №369).
14. Положення про штрихове кодування товарів, затверджене наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 20.08.2002 р. № 255, зареєстроване в Мінюсті України 05.09.2002 р. за №733/7021 (зі змінами у редакції наказу Міністерства економіки України від 25.10.2007 р. N 355, зареєстровано в Мінюсті України 14.11.2007 р. за N 1271/14538).
15. Наказ МОЗ України від 26.08.2005 р. №426 "Про затвердження Порядку проведення експертизи реєстраційних матеріалів на лікарські засоби, що подаються на державну реєстрацію (перереєстрацію), а також експертизи матеріалів про внесення змін до реєстраційних матеріалів протягом дії реєстраційного посвідчення".

II. Державні стандарти України та керівні нормативні документи з питань штрихового кодування та електронного обміну інформацією (EDI)

1. ДСТУ 3144-95 Коди та кодування інформації. Штрихове кодування. Терміни та визначення.

2. ДСТУ 3145-95 Коди та кодування інформації. Штрихове кодування. Загальні вимоги.
3. ДСТУ 3146-95 Коди та кодування інформації. Штрихове кодування Маркування об'єктів ідентифікації. Штрихові позначки EAN. Вимоги до побудови.
4. ДСТУ 3147-95 Коди та кодування інформації. Штрихове кодування. Формат та розташування штрихових позначок EAN на тарі та упаковці товарної продукції. Загальні вимоги.
5. ДСТУ 3148-95 Коди та кодування інформації. Штрихове кодування Система електронного обміну документами на постачання продукції. Загальні вимоги.
6. КНД 50-051-95 Коди і кодування інформації. Штрихове кодування. Вибір і застосування штрихових кодів. Основні положення.
7. ДСТУ 3356-96 Коди та кодування інформації. Штрихове кодування. Маркування об'єктів ідентифікації. Порядок присвоєння, реєстрації, перегляду та скасування кодів EAN на продукцію.
8. ДСТУ 3359-96 Коди та кодування інформації. Штрихове кодування. Маркування об'єктів ідентифікації. Якість друку штрихкодів позначок. Загальні технічні вимоги та методи контролю.
9. ДСТУ 3775-98 Коди і кодування інформації. Штрихове кодування. Маркування об'єктів ідентифікації. UCC/EAN-128. Ідентифікатори застосування. Загальні вимоги.
10. ДСТУ 3776-98 Коди і кодування інформації. Штрихове кодування. Маркування об'єктів ідентифікації. Код 128. Вимоги до побудови. Загальні вимоги.

III. Нормативно-технічна документація Асоціації

1. Ідентифікаційний номер (префікс) підприємства. Специфікації "ЄАН-УКРАЇНА".
2. Кодування торгових одиниць кодами EAN•UCC. Специфікації "ЄАН-УКРАЇНА".
3. Ідентифікація та маркування штрихкодівими позначками книг, нотних та серіальних видань. Специфікації "ЄАН УКРАЇНА". Версія 3.0.
4. Глобальний номер розташування GS1. Специфікації Асоціації "ЄАН-УКРАЇНА" (GS1 Україна) (версія 2.0, вересень 2006 р.)
5. Ідентифікація та маркування штрихкодівими позначками документів, що забезпечують надання торгових знижок. Специфікації "ЄАН-УКРАЇНА" (GS1 Україна). Версія 1.0.
6. Положення про національну систему ідентифікації документів, що забезпечують надання торгових знижок. Версія 1.0.
7. Правила присвоєння GTIN споживчим товарам. Версія 1.0.
8. Термінологія Системи GS1. Специфікації Асоціації "ДжіЕс1 Україна". Версія 1.0
9. Посібник користувача Системи GS1 (у редакції чинної версії).